

Abstrakty příspěvků

Promluva Svatého otce Františka k pracovníkům Tribunálu Římské roty u příležitosti zahájení nového soudního roku 2021

Svatý otec se ve své promluvě zabývá dobrem rodiny (*bonum familiæ*) v případě prohlášení manželství za neplatné, přičemž toto dobro přesahuje oblast kanonických důvodů neplatnosti manželství. Soudce je vždy povinen mít na paměti i toto dobro z pohledu pastoračního, nejen rozměr právní. Svatý otec dále zdůraznil změny, které přineslo zavedení zkráceného řízení, zejména roli biskupa, který je v tomto řízení soudcem.

Klíčová slova: promluva, Svatý otec, dobro rodiny, zkrácené řízení.

The speech of the Holy Father for workers of the Roman Rota by an occasion of the beginning of a new judicial year 2021

The Holy Father deals with the good of family (*bonum familiæ*) in the cases of the nullity of matrimony, since this good extends beyond the area of the canonical reasons of the nullity of matrimony. The judge is always obliged to bear this good in mind from a pastoral perspective, not only the legal dimension. Further the Holy Father emphasized the changes brought by introduction of the brief proceedings, mainly the role of the bishop, which is the judge in this procedure.

Keywords: speech, the Holy Father, Priscilla and Aquilla, spouses “in movement”.

Sentence neplatnosti manželství omyl co do vlastnosti coram Caberletti

Jedná se o český překlad rozsudku Tribunálu Římské roty z roku 2002 ve věci omylu co do vlastnosti osoby. Tento omyl měl dle žaloby spočívat v neupřímné víře nežalující ženy, přičemž pro žalujícího muže

mělo být zásadní, aby jeho žena byla skutečně věřící. Rozsudek obsahuje v části „in iure“ zevrubný přehled důkazního sylogismu tohoto důvodu neplatnosti manželství. Ve faktické části rozsudku jsou pak tyto jednotlivé podmínky v projednávaném případě vyvráceny, závěr rozsudku tedy zní „negative“.

Klíčová slova: rozsudek, Tribunál Římské roty, omyl co do vlastnosti osoby.

Sentence of nullity of matrimony a mistake concerning a person's quality coram Caberletti

This is a Czech translation of the judgment of the Tribunal of the Roman Rota of 2002 in the case of mistake concerning the quality of a person. According to the claim, this mistake was supposed to consist in the dishonest belief of the non-complainant's wife, while it was essential for the complaining man that his wife was a true believer. The judgment contains in the “in iure” section a comprehensive summary of the evidentiary syllogism of this ground of nullity of marriage. The factual part of the judgment then disproves these various conditions in the present case, and the conclusion of the judgment is therefore 'negative'.

Keywords: sentence, Tribunal of the Roman Rota, mistake concerning a person's quality.

Paolo Bianchi

Omyl ohledně vlastnosti osoby ve smyslu kán. 1097 § 2

Autor článku v první části stručně shrnuje vše podstatné, co je nutné zvážit při úvahách o omylu ohledně vlastnosti osoby, zejména jeho systematické zařazení v rámci kanonického právo, doktrinální východiska, která jsou technicko-právní i etické povahy, normativní konfiguraci tohoto typu omylu a objektivní i subjektivní důkazní prvky. Ve druhé části článku je pak uveden výčet recentní judikatury Římské roty, včetně právních vět a zásadních závěrů citovaných sentencí. Pro úplnost je připojen i souhrn odborné literatury, zabývající se předmětným tématem. Jedná se tedy o zevrubný přehled právních názorů na téma omylu ohledně osoby.

Klíčová slova: kánon 1097 CIC, omyl, judikatura, souhrn literatury.

Mistake concerning a person's quality according to can. 1097 § 2

In the first part of the article, the author briefly summarizes everything essential to consider when considering the mistake concerning the quality of the person, in particular its systematic classification within canon law, the doctrinal grounds that are both technical and ethical in nature, the normative configuration of this type of mistake, and the objective and subjective evidentiary elements. The second part of the article then lists the recent case law of the Roman Rota, including the legal statements and principal conclusions of the sentences cited. For completeness, a summary of the academic literature dealing with the topic is also provided. It is thus a comprehensive survey of legal opinions on the subject of mistake of person.

Keywords: canon 1097 CIC, mistake, case law, literature review.

Francesco Catozzella

Error recidens in condicionem sine qua non (kán. 126) a *error in qualitate directe et principaliter intenta* (kán. 1097, § 2). Profily pro odlišení a pro aplikovatelnost v řízeních o neplatnosti manželství

V článku se zkoumá vztah mezi *error recidens in condicionem sine qua non*, což se v kontextu obecných právních úkonů předvídá v kán. 126 CIC se zneplatňujícími účinky, a *error in qualitate directe et principaliter intenta*, což je jeden z druhů neplatnosti manželství (kán. 1097, § 2 CIC). I když doktrína a většinová jurisprudence Římské roty, jimiž jsme se zabývali v první části po krátkém historickém exkurzu, mají za to, že se v podstatě jedná o identické případy, jelikož se oba opírají o tentýž zneplatňující mechanismus, setkáváme se v některých nedávných rozsudcích *coram Erlebach*, které se staly předmětem hlubšího studia jak *in iure*, tak *in facto*, s návrhem odlišné interpretace, kdy se těmto dvěma případům přiznává jejich autonomie, z čehož vyplývá, že obě tyto situace jsou aplikovatelné na oblast neplatnosti manželství.

Klíčová slova: omyl, podmínka, manželství, neplatnost manželství.

Error recidens in condicionem sine qua non (can. 126) and error in qualitate directe et principaliter intent (can 1097, § 2). Profiles for distinction and for applicability in proceedings of nullity of marriage

This article aims to study the relationship between the *error recidens in condicionem sine qua non* – a legal principle with invalidating effects, one of the juridical acts in general according to Can. 126 CJC – and the *error in qualitate directe et principaliter intent*, a legal principle of Marriage nullity Cases (Can. 1097 §2 CIC). After a brief historical excursus, the first part presents the doctrine and the majority of Rotal Jurisprudence claiming there is a substantial identity between the two principles because of the identity of the underlying invalidating legal concept. On the contrary, some recent coram Erlebach decisions – object of further study both *in Iure* and *in facto* – propose a different interpretation, supporting both principles' autonomy, and, therefore, their enforceability in Marriage nullity Cases.

Keywords: error, condition, Marriage, matrimonial nullity.

Francesco Catozzella

Platnost manželství uzavíraných před kněžími z Bratrstva sv. Pia X. Komentář k listu Papežské komise *Ecclesia Dei*

Abychom dokázali zachytit skutečný dopad ustanovení zavedených listem Papežské komise *Ecclesia Dei*, zabývá se tento komentář v první řadě otázkou platnosti manželství uzavřených až do této doby před kněžími z Bratrstva sv. Pia X. Analýza dnes platné normativy sleduje studia praxe Římské kurie a jurisprudence Římské roty. Dále se zabýváme otázkou, zda je možné aplikovat na tyto případy suplenci fakulty a mimořádné kanonické formy, a prověříme možné důsledky formálního odpadu od církve u snoubenců, kteří se k tomuto Bratrstvu připojili.

Klíčová slova: manželství, kanonická forma, Bratrstvo sv. Pia X.

The validity of marriages contracted before priests of the Fraternity of St. Pius X. Commentary on the letter of the Pontifical Commission *Ecclesia Dei*

To grasp the exact scope of the provisions introduced by the letter of the Pontifical Commission *Ecclesia Dei*, the commentary first investi-

gates the question of the validity of marriages celebrated so far before the priests of the Society of San Pius X. After the analysis of the current legislation, a study of the practice of the Roman Curia and of the Rotal Jurisprudence will follow. The applicability to the aforesaid cases of the faculties substitution and of the extraordinary canonical form is also considered, as well as the possible consequences of the formal defection from the Church of the members belonging to the Society.

Keywords: Marriage, Canonical Form, Society of San Pius X.

Paolo Bianchi

Deontologické principy týkající se soudních znalců

Příspěvek vychází z přednášky, zabývající se deontologickými (etickými) požadavky na osoby soudních znalců v řízeních o neplatnosti manželství dle kán. 1095 CIC. Základními podmínkami, které musí znalec naplňovat, je specifická odborná příprava a náležité vzdělání, důraz na principy křesťanské antropologie, schopnost rozumné a rigorózní argumentace, schopnost uznat hranice vlastních kompetencí, které nesmí překračovat, a ochota k dialogu se soudcem. Soudní znalec nikdy nesmí rezignovat na základní předpoklad svého působení – hledání pravdy.

Klíčová slova: deontologie, soudní znalci, kán. 1095, křesťanská antropologie.

Deontological principles concerning judicial experts

The paper is based on a lecture dealing with the deontological (ethical) requirements for the persons of judicial experts in proceedings for nullity of marriage according to canon 1095 CIC. The basic conditions that a judicial expert must fulfill are specific training and proper education, emphasis on the principles of Christian anthropology, the ability to argue reasonably and rigorously, the ability to recognize the limits of one's own competence, which must not be exceeded, and the willingness to be able to dialogue with the judge. The judicial expert must never resign himself to the basic premise of his work – the search for truth.

Keywords: deontology, judicial experts, can. 1095, Christian anthropology

Dominika Hana Kubíková

Uplatňování práva na obhajobu opravnými prostředky po rozsudku a odvolání se zřetelně odkladnými cíli v konkrétním případě řízení o prohlášení neplatnosti manželství

Autorka se zabývá uplatňováním práva na obhajobu prostřednictvím opravných prostředků – stížnosti na neplatnost rozsudku, *nova causæ propositio* a odvolání, řeší rozdíl mezi těmito opravnými prostředky a jejich vzájemné vztahy. Tyto závěry jsou následně aplikovány na konkrétní případ projednávaný Diecézním církevním soudem v Brně, v němž strana nežalující využívala svého práva na obhajobu v první řadě obstrukčním způsobem, využívala všech možných opravných prostředků a činila řadu velmi obsáhlých podání. Tento případ v konečném důsledku projednával Tribunál Římské Roty, který potvrdil prvoinstanční rozsudek.

Klíčová slova: stížnost na neplatnost rozsudku, *nova causæ propositio*, odvolání, obstrukční metody.

Application of the right of defence by remedies after judgment and appeal with obvious suspensive purposes in the specific case of proceedings for declaration of nullity of marriage

The author examines the application of the right of defence by means of the remedies consisting of a complaint for annulment of the judgment, *nova causæ propositio* and an appeal, addressing the difference between these remedies and their interrelationship. These conclusions are then applied to a specific case handled by the Diocesan Tribunal in Brno, in which the defending party exploited its right to defence primarily in an obstructive way, using all possible remedies and making a number of very extensive applications. This case was ultimately heard by the Tribunal of the Roman Rota, which confirmed the first instance judgment.

Keywords: annulment of the judgment, *nova causæ propositio*, appeal, obstructive methods